

COLUMN

FILIP JOOS

ALS

Lou Gehrig is een van de allergrootste namen uit de geschiedenis van het honkbal. Honkbal, jawel. Sport, slaghout, Amerika, homerun, Joe Di Maggio (die van Marilyn Monroe, enfin, een van die van Marilyn Monroe). Vijf trefwoorden, een rondje *Slimste mens ter wereld* lukt ons Europeanen nog net, maar echt weten waar de klepel hangt, da's nog iets anders. Ik herinner me nog vaag dat een gejatte honkbal de rode draad vormt in *Onderwereld*, Don De Lillo's magnifieke magnum opus, maar dat lijkt me al eerder *Canvascrack*. Toegegeven, van het spelletje zelf ken ik zo goed als niks. En moet deze column niet over voetbal gaan, ónze nationale balsport?

Wees gerust, of eerder ongerust, zal blijken, er is een link. Lou Gehrig dus. Prachtige sportman, met een toepasselijke bijnaam: The Iron Horse. Een IJzeren Paard, onverwoestbaar, daarom speelde hij ook een onafgebroken reeks van 2.130 wedstrijden. Om u een idee te geven van zijn faam: Gehrig werd geboren in 1903, en een kleine eeuw later, in 1999, werd hij over de Grote Plas nog eerste in de poppoll der beste honkballers.

J Acht keer meer voetballers dan 'gewone' mensen worden door ALS getroffen

Die roem dankt hij niet alleen aan zijn sportieve prestaties. Gehrig stierf ook jong, dat helpt in de mythevorming. Op zijn 35ste. Aan een verschrikkelijke ziekte die zijn naam kreeg: de Lou Gehrig's Disease, bij ons beter bekend als ALS, Amyotrofische Laterale Sclerose.

En daar komt het voetbal op de proppen. Vanavond wordt in Firenze een benefietwedstrijd gespeeld. Voor Stefano Borgonovo, niet meteen een naam als een klok. Borgonovo was een niet onverdienstelijke aanvaller uit het Van Basten- en Maradonatijdperk van het Italiaanse voetbal, hij speelde voor Fiorentina en voor Milan. Nu is de ex-spits 44 jaar oud en op weg naar een gewisse dood. Want getroffen door de ziekte van Lou Gehrig.

En hij is lang niet de enige voetballer in de Serie A wiens pad de beroemde (inmiddels jammer genoeg beruchte) honkballer kruist. Gianluca Signorini was de kaarsrechte libero en aanvoerder van Genoa, toen dat begin jaren negentig plots furore maakte in Europa en zelfs Liverpool op Anfield Road ging kloppen. Tien jaar na die historische zege werd hij door zijn vrouw en vier kinderen in een rolstoel het stadion ingeduwed, onaangekondigd. Die dag regende het tranen. Eén jaar later tikte de tijdbom ALS een laatste keer en overleed Signorini.

De vele voetballers onder de Gehrig-doden inspireerde een Italiaanse onderzoeksrechter tot een onderzoek. De cijfers zijn onthutsend. Acht keer meer voetballers dan 'gewone' mensen worden door de ziekte getroffen. De schuld van al die ontstekingsremmers, wordt gefluisterd. Neen, pesticiden op de velden, zeggen sommigen. Microtrauma's in de duels, en vergeet niet dat ook koppen slecht is, beweren anderen. Zeker is dat bij de slachtoffers geen doelman zit. Toeval, of kunnen we de pesticiden alvast uitsluiten?

De dokters staan nog voor een raadsel. Wat betreft de oorzaak, en dat is erg, maar ook voor de gevolgen, en dat is nog veel en veel erger. Vanavond in Firenze komt de ultieme droom van Stefano Borgonovo uit: nog een keer zijn ploegmaats van welker verzameld zien - Rijkaard, Gullit, Van Basten en natuurlijk ook Roberto Baggio, de beste, aldus Borgonovo. In 1988 waren ze samen goed voor 29 doelpunten bij Fiorentina.

Borgonovo's echte droom, die blijft onrealiseerbaar. Voor hem, en voor al die anderen die wel weten wie Gehrig was.